

ἙΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ὀγδοός

Συνδρομή ἰτησιᾶ: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτησιᾶι.— Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6.

18 Νοεμβρίου 1879

Σφραγὶς τῆς τῶν Κρητῶν Ἐπιτροπῆς
ἐπὶ ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ

Κυρίως τις ἐν Ἀθηναίσι, ὑπογραφόμενος Δ. λυπούμενος ἅμα καὶ ἀγανακτῶν διότι «λίαν ἀταλαίπωρος εἶναι ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας τοῖς πλείστοις τῶν παρ' ἡμῖν λογίων», ἐπεχείρησε ἐν τῇ Κλειοῦ (ἀρ. 954, 29-11 Ὀκτωβρίου 1879), «νά συντελέσῃ πρὸς περιστολὴν τοῦ κακοῦ». Ἀρχεται δὲ ἀπὸ τῆς διατριβῆς ἡμῶν περὶ Ὀλυμπίας τῆς καταχωρισθείσης ἐν τῇ Ἑστία (ἀρ. 182). Ἡμεῖς σφόδρα χαίρομεν διὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ ἀνδρός, οὐ μόνον διότι εἴπερ τις καὶ ἄλλος εἴμεθα θιασώται τῆς ἀληθείας καὶ φίλοι τῶν ἐπικρίσεων, ὅταν αὐταὶ εἶνε εἰλικρινεῖς, ἀλλὰ καὶ διότι ἂν δὲν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Σωκρατικὴν ἀρετὴν τοῦ νὰ προτιμῶμεν νὰ ἐλεγγχώμεθα ἢ νὰ ἐλέγχωμεν, γενναίως ὅμως φέρομεν τὸ ἐλέγχεσθαι, ὡς οὐδένα ἄνθρωπον νομίζοντες ἀναμάρτητον, ἥμιστά δὲ ἡμᾶς αὐτούς. Πρέπει ὅμως καὶ αὐτὸς ὁ ἐπικριτὴς νὰ δηλολογήσῃ ὅτι μεγάλῃς τιμῆς ἤξιωσε τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν διατριβὴν ἡμῶν, περὶ τῆς προλαβόντες εἶπομεν, «Ἄλλὰ πιστεύω ὅτι οἱ ἀναγνώσται τῆς Ἑστίας εἶνε τοσοῦτον ἐπιεικεῖς, ὥστε τὰς μὲν λεπτομερείας καὶ ἐπιστημονικὰς ἀκριβείας νὰ παραπέμψωσιν εἰς τοὺς ἐπίτηδες περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολουμένους, ἀπλᾶς δὲ μόνον ἀναμνήσεις καὶ ἐντυπώσεις νὰ δεχθῶσιν οὐχὶ εἰδικοῦ ἀρχαιολόγου, ἀλλ' ἔραστοῦ τῆς ἀρχαιολογίας». Ὁ κ. Δ. δὲν εἶνε ἐκ τῶν ἐπιεικῶν εἶνε αὐστηρὸς ἐπικριτὴς. Ἔστω παρατηροῦμεν μόνον εἰς αὐτὸν μετὰ πάσης ἀπαθείας ὅτι ὅστις ἐπικρίνει τὰ τῶν ἄλλων

ὀφείλει πρῶτον μὲν, ἂν θέλῃ νὰ εἶνε δίκαιος, νὰ ἐννοῇ καλῶς τὰ λεγόμενα καὶ νὰ μὴ παρεξηγῇ αὐτά· δεύτερον δὲ νὰ μὴ αὐξάνῃ μᾶλλον αὐτὸς τὸ κακόν, εἰς οὗ τὴν περιστολὴν θέλει νὰ συντελέσῃ.

Μ' ἐλέγχει ὁ κ. Δ. διότι μίαν ἱέρειαν ὠνόμασα τῆς Χαμύνης Ἀρτέμιδος, ἐν ᾧ τὸ ὀρθόν εἶνε τῆς Χαμύνης Δήμητρος· ὁμολογῶ τὸ λάθος· εἶνε lapsus calami ἢ καὶ lapsus memoriae, ὅπερ ἴσως ἤθελε διορθωθῆ, ἂν δὲν ἀπεδήμουν τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς διατριβῆς. Ἄλλ' ὅτε κατακρίνει τὰς αἰτιολογίας, δι' ἃς εἶπομεν ὅτι ἐξῆρθετο τοῦ περὶ τῶν ἄλλων γυναικῶν νόμου ἡ ἱέρεια τῆς Δήμητρος, προφανῶς διαστρέφει ἢ δὲν ἐννοεῖ τὰ γεγραμμένα. Ἡμεῖς εἶπομεν δύο λόγους τῆς ἐξαιρέσεως· πρῶτον ὅτι ἡ ἱέρεια τῆς Δήμητρος (καθ' ὃ ἱέρεια, ἦγον ἀνδρὸς γυνή) «κατετάσσετο εἰς τὰς παρθένους», τοῦτέστιν ἐθεωρεῖτο ὡς παρθένος, ὅπερ δὲν σημαίνει ὅτι ἦτο παρθένος, ὡς ὑπέλαβεν ἡμᾶς λέγοντας ὁ κ. Δ. Ἦτο λοιπὸν περιττὸν νὰ παραπέμψῃ εἰς τὸν Πausanίαν, ἵνα καταδείξῃ ὅτι ἦτο γυνή. Ἐν παρέργῳ δὲ σημειοῦμεν ὅτι τὸ πρῶτον τῶν χωρίων τοῦ Πausanίου (5, 6, 7), ἐξ οὗ δῆθεν «σαφῶς δηλοῦται ὅτι ἡ ἱέρεια τῆς Δήμητρος Χαμύνης ἦτο γυνή καὶ οὐχὶ παρθένος», οὐδὲ ἴχνος περιέχει οὔτε περὶ Δήμητρος Χαμύνης οὔτε περὶ τῆς ἱερείας αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ τῆς Καλλιπατείας ὅτι ἐφοράθη οὔσα γυνή (καὶ οὐχὶ ἀνὴρ)· ἡ δευτέρα αἰτιολογία, ἣτις φαίνεται ὅτι ἐτάραξε τὴν περὶ Δήμητρος Χαμύνης θρησκευτικὴν συνείδησιν ἢ τὴν ὑπὲρ τῆς ἱερείας σεμνοτυφίαν τοῦ ἐπικριτοῦ, ὅτι παρεχώρησαν εἰς τὴν ἱέρειαν ὡς τιμητικὴν ἐξαιρέσιν ὅ,τι δὲν ἐδύνατο νὰ κωλύσῃσι, δὲν εἶνε ἡμέτερον ἐπινόημα, ἀλλὰ λίαν ὀρθὴ κρίσις τοῦ Κourtiou (Pelopon. II, σελ. 65: Man gab der Priesterin als Ehrenrecht was man ihr zu verwehren keine Macht hatte).

Δεύτερον ἀμάρτημα ἐν τῇ διατριβῇ μου εὐρίσκει ὅτι τὸν υἱὸν τῆς Καλλιπατείας ὠνόμασα Πεισίδωρον καὶ ὄχι Πεισιρόδορον. Φοβερά ἀσυνειδησία! Ἄλλ' αἴτιος αὐτῆς δὲν εἶμαι ἐγώ, ἀλλ' ἡ ἐκδοσις τοῦ Πausanίου, ἣν προχείρως μετεχειρίσθη, ἡ στερεότυπος τοῦ 1829, ἐν ἣ προφανῶς πανταχοῦ γράφεται Πεισίδωρος. Δὲν ἦτο δὲ ὁ ἄνθρωπος τοσοῦτον σπουδαῖος ὡς πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἑστίας, ὥστε νὰ προστρέξω-